

KUTSESTANDARD

Ratsutamisteraapiapõhine sekkumine, tase 6

See kompetentsistandard on mõeldud kasutamiseks tõenduspõhise lisameetodina erinevates teraapia valdkondades – füsioteraapia, tegevusteraapia, psühhoteraapia ja logopeedia. Seda kompetentsi on sobiv lülitada erinevatesse kutsestandarditesse.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Ratsutamisteraapiapõhine sekkumine, tase 6	6

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

See kompetents kirjeldab teraapiaprotsessi, kus kasutatakse partneri või vahendina hobust. Teraapia toimub keskkonnas, mis võimaldab kasutada erinevaid ratsutamisteraapia aspekte toetamaks inimese sensomotoorseid (näit hobuse liikumine ja rütm, kehasoojus jm), kognitiivseid (näit hobuse hooldamine, varustuse paigaldamine, harjutused hobusega jm) ja psühhosotsiaalseid (näit emotsionaalne side loomaga, eneseregulatsioon, teiste märkamine, mitteverbaalne suhtlemine jm) tegevuseeldusi ja võimeid.

Ratsutamisterapeut lähtub oma töös kutse-eetikast (vt lisa 1)

Ratsutamisterapeudi töökeskkond on nii vaimselt kui füüsiliselt intensiivne. Ratsutamisteraapiat kasutatakse töös laste, noorte ja täiskasvanutega sotsiaal- või tervishoiuasutustes või erapraksises. Oluline koht töös on riskide maandamisel ja ohtude märkamisel ning ennetamisel (hobuse erutumine, patsiendi ohtlik käitumine, ootamatused väliskeskkonnas jm). Töö toimub tallis, maneezis või välitingimustes (sõiduplats, vaba loodus jm). Lisaks terapeudi poolt valitud teraapiavahenditele (näit pallid, rõngad jm) kasutatakse teraapia läbiviimiseks kohandatud või selleks ehitatud vahendeid (näit platvorm hobuse selga minekuks, teraapiasedelgas, spetsiaalsed sadulad jm) ja turvavarustust (näit kiiver, kliendi turvavöö jm), mis võimaldavad töötada erialiste ja -vajadustega inimestega nii individuaalselt kui ka grupis. Ratsutamisterapeutiline sekkumine on tavaliselt pikaajaline. Tavapärast kasutatakse hobust ja spetsiifilisi töövahendeid ning kohandatud hobukeskkonda. Ratsutamisteraapiapõhist sekkumist kasutav isik oskab ise ratsutada ja ratsastada noort hobust.

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Ratsutamisterapeudi tööd toetavad tähelepanelikkus, empaatiavõime, tolerantsus, vastutusvõime, koostöövõime, analüüsivõime, pingetaluvus, loovus, kohanemisvõime, iseseisvus, püsivus.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Ratsutamisterapeudi ettevalmistus on tavaliselt järgmine: kõrgharidus või vastav kutsetunnistus füsioteraapias või tegevusteraapias või psühholoogias või logopeedias ja ratsutamisteraapiaalane täiendkoolitus koos praktikaga.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Enam levinud ametinimetus on ratsutamisterapeut.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

B.2 Kompetentsid

B.2.1 Ratsutamisteraapiapõhine sekkumine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) Patsiendi/kliendi seisundi hindamine ratsutamisteraapia sobivuse osas ning lähtuvalt hindamistulemustest ning põhiteraapia (näit füsioteraapia, tegevusteraapia jt) eesmärkidest planeerib teraapiaprotsessi 2) Patsiendi/kliendi seisundi säilitamiseks, parandamiseks ja arendamiseks valib sobiva ratsutamisteraapia keskkonna, hobuse ja teraapiavahendid 3) Patsiendi/kliendi seisundi säilitamiseks, parandamiseks ja arendamiseks rakendab erinevaid hobusega seotud tegevusi (näit tallitööd, varustuse pealepanemine, hobuse puhastamine, söötmine jm) ja erinevaid harjutusi 4) Patsiendi/kliendi seisundi säilitamiseks, parandamiseks ja arendamiseks rakendab oma töös teadmisi hobuse liigimasest psühholoogiast ja käitumisest, mitteverbaalsest suhtlemisest ja kehakeelest ning vajadusel aitab luua emotsionaalse suhte patsiendi ja hobuse vahel 5) Patsiendi/kliendi seisundi säilitamiseks, parandamiseks ja arendamiseks rakendab hobuse kolmemõõtmelist liikumist, hobuse liikumise rütmi, mida muudab vajadusel. 6) Patsiendi/kliendi seisundi säilitamiseks, parandamiseks ja arendamiseks, kasutab eesmärgipäraselt hobuse kehasoojust (näit patsiendi lihastoonuse normaliseerimiseks) 7) Patsiendi/kliendi seisundi säilitamiseks, parandamiseks ja arendamiseks rakendab kehasümmeetria põhimõtteid. 8) Hindab patsiendi/kliendi seisundit ratsutamisteraapia tulemustest lähtuvalt 9) Valib teraapiaks sobiva hobuse ja koolitab teda teraapias kasutamiseks 10) Vajadusel juhendab abilist ratsutamisteraapia kontekstist lähtuvalt 11) Vastutab patsiendi/kliendi ja hobuse turvalisuse, heaolu ja ratsutamisteraapia kvaliteedi eest 12) Juhendab patsienti/klienti ja/või tema võrgustikku tegevuste sooritamisel ja turvalisuse tagamisel 13) Dokumenteerib oma tegevuse 14) Osaleb meeskonnatöös ja/või juhib seda	
Teadmised: 1) ratsutamisteraapia alused 2) hobuse anatoomia, füsioloogia ja psühholoogia 3) ratsutamise, ratsastamise ja hobuse õpetamise põhialused 4) teraapiahobuse valiku kriteeriumid lähtuvalt patsiendi seisundist ja teraapia eesmärkidest 5) hobuse kasutamisega kaasnevad riskid ja turvanõuded (sh hobusele selgaminek ja mahatulek, ilmastikutingimused, teraapiakeskkond jm)	
Hindamismeetodid: (täpsem teave on hindamisstandardis) 1) Juhtumi analüüs kirjalikult 2) Teraapiatsükli esimene või teine seanss ja eelviimane või viimane seanss filmituna (CD, video jm,) 3) Intervjuu	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	05-06122012-7.1/1K
2. Kutsestandardi koostajad	Hele Aluste, MTÜ Eesti Ratsutamisteraapia Selts, Järvamaa haigla Tuuli Bürkland, MTÜ Eesti Ratsutamisteraapia Selt, FIE Tuuli Bürkland, SA Tartu Ülikooli Kliinikum Monika Salumaa, MTÜ Eesti Ratsutamisteraapia Selts, MTÜ Hoolekande Ekspertiisi- ja Nõustamiskeskuses (HENK)
3. Kutsestandardi kinnitaja	Tervishoiu ja Sotsiaaltöö Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	11
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	06.12.2012
6. Kutsestandard kehtib kuni	05.12.2017

7. Kutsestandardi versiooni number	1
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2269 Tervishoiu tippspetsialistid, mujal liigitamata
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	6
C.2 Kutsenimetused võõrkeeles	
Inglise keeles	hippotherapy, equine-assisted therapy
Inglise keeles	Riding therapy, level 6
Soome keeles	ratsastusterapia
C.3 Lisad	
Lisa 1 Ratsutamisterapeudi eetikakoodeks	